

Tee oikein.

Sivistyspalvelujen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti 2023

Tee oikein.

Toimiala: Sivistyspalvelut

Vastuuhenkilö: Merja Eilola, sivistysjohtaja / lukion rehtori

Raportointivuosi: 2023

Raportin käsittely: sivistyspalvelujen johtoryhmä, sivistyslautakunta, kaupungin hallitus

Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä osa-alueittain

1. Päätöksenteko

Haapajärven kaupungin hallintosäännön mukaan sivistyspalvelut on yksi Haapajärven kaupungin päävastuualue, joka toimii sivistyslautakunnan alaisuudessa.

Päävastuualueen johtaja on sivistysjohtaja, joka vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan ja toimielimen alaisuudessa. Sivistyspalvelujen vastuualueeseen kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä toisen asteen lukiokoulutus, vapaa-ajan koulutus ja kulttuuripalvelut sekä vapaa-aika palvelut.

Sivistyspalvelujen päätöksenteossa noudatetaan Suomen voimassa olevaa lainsäädäntöä ja kaupungin hallintosääntöä sekä sivistyslautakunnan toimikauden alussa hyväksymää asiakirjaa ratkaisuvallan siirtämisestä alaisilleen virkamiehille sekä toimielimelle.

Sivistysjohtaja valvoo sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti omalla päävastuualueellaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista, sekä toiminnan häiriöttömyyttä ja taloudellisuutta sekä päävastuualueen johtajille delegoidun päätöksenteon ja taloudenhoidon asian- ja lainmukaisuutta. Sivistyspalvelujen johtoryhmään kuuluvat varhaiskasvatusjohtaja, päiväkodin johtaja, kirjastotoimenjohtaja, Jokilatvan Opiston rehtori, perusopetuksen rehtorit ja koulunjohtajat. Sivistysjohtaja ja sivistyspalvelujen johtoryhmä huolehtivat yhdessä tietojärjestelmien käytön ja -hallinnon asianmukaisuudesta, henkilöstön riittävydestä

Tee oikein.

sekä henkilöstön ammatillisen osaamisen ja hyvinvoinnin kehittymisestä. Tämän lisäksi huolehditaan omaisuuden, tilojen ja laitteiden asianmukaisesta käytöstä ja hallinnasta sekä riskien kartoitusten ja arviointien suorittamisesta ja niiden pohjalta tehtyjen jatkotoimenpiteiden loppuunsaattamista.

2. Henkilöstöasiat

Sivistyspalvelujen henkilöstö on suurin Haapajärven kaupungin henkilöstöryhmä. Vastuualueen monipuolisuudesta johtuen henkilöstöä on eri sopimusaloilta ja erilaisissa työ- ja virkasuhteissa. Työ- ja virkasuhteissa noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja työ- ja virkaehtosopimuksia. Henkilöstö perehdytetään tehtäviinsä työ- tai virkasuhteensa alussa asianmukaisesti lähiesihenkilön toimesta. Henkilöstön edellytetään tutustuvan säännöllisesti kaupungin Intrassa oleviin materiaaleihin ja noudattavan kaupungin ohjeistusta. Henkilöstöön liittyvät viranhaltijapäätökset tehdään Dynasty-ohjelmalla, ja viranhaltijapäätökset julkaistaan kaupungin internet-kotisivuilla ohjeistuksen mukaan. Päivittäisessä henkilöstön palvelussuhteisiin liittyvässä asioinnissa on käytössä Populus-järjestelmä. Työterveyspalvelujen tarjonnassa ja työsuhte-eduissa noudatetaan vallitsevaa lainsäädäntöä ja voimassaolevia sopimuksia.

3. Talouden ja toiminnan suunnittelu ja seuranta

Talouden ja toiminnan suunnittelussa ja seurannassa noudatetaan kaupungin hallintosäätöä ja kaupungin aikatauluja. Sivistyspalveluissa käytetään kaupungin talousohjelmia, Rondo, UDP-raportointi ja Raindance, ja noudatetaan ohjeita ja määräyksiä laskujen hyväksymisten suhteen. Sivistysjohtaja vastaa koko vastuualueen sopimusten allekirjoittamisesta.

Sivistyslautakunta valvoo sivistyspalvelujen talouden ja toiminnan toteutumaa säännöllisesti. Sivistysjohtaja ja sivistyspalvelujen yksiköiden johtajat laativat säännölliset toiminnan ja talouden raportit lautakunnalle. Toiminnan ja talouden lisäksi seuranta kohdistuu vastuualueen yksiköiden hyvinvointitoimenpiteiden toteutumiseen.

Tee oikein.

Sivistyspalvelujen hankkeiden osalta hankehallinto on pääosin sivistysjohtajan tehtäväkuvassa. Kirjastotoimenjohtaja ja Jokilatvan Opiston rehtori vastaavat oman toiminta-alueensa hankkeista. Hankehakemukset ja seuranta tehdään yhteistyössä yksiköiden johtajien kanssa. Sivistysjohtaja vastaa hankehakemusten ja hankeraporttien oikea-aikaisesta lähettämisestä. Hankkeita haetaan aktiivisesti, koska niiden avulla on mahdollista saada toimintaan kehittämismahdollisuuksia ja lisää resursseja.

4. Omaisuuden hallinnointi

Vastuualueen esihenkilöt yhdessä henkilöstönsä kanssa huolehtivat kaupungin omaisuuden kunnosta ja säilyttämisestä. Hankintoja tehdään budjettien puitteissa, perustellen ja harkitusti. Hankintojen yhteydessä johtajat tekevät yhteistyötä sivistysjohtajan kanssa.

Sivistyspalvelut ovat sisäisessä vuokrasuhteessa kaupungin teknisiin palveluihin. Yksiköiden sisä- ja ulkotilojen turvallisuudesta huolehditaan ja epäkohtiin puututaan nopeasti yhteistyössä kaupungin teknisen toimen kanssa.

5. Tietohallinto, tietosuoja ja tietoturva

Sivistyspalveluissa noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja kaupungin ohjeistuksia. Tämän lisäksi tehdään yhteistyötä Joki ICT:n kanssa mm. laitteistojen, tietoturvan ja tiedonhallintamallin tiimoilta. Tietoturvaan liittyvät asiat ovat tärkeitä sivistyspalveluissa, koska toiminnan luonteen takia sivistyspalveluissa käsitellään runsaasti henkilötietoja. Sähköisen arkistoinnin laajentaminen on valmisteilla.

Tee oikein.

Koonti vuoden 2023 yhteisistä toimista sivistyspalvelujen yksiköissä ja arviointi:

Valvontavuoden 2023 keväällä kaikissa vastuualueen yksiköissä käytiin koko henkilöstön kanssa kehityskeskustelut/keskustelut henkilökohtaisen työsuorituksen arviointilomakkeen pohjalta. Jokaisen yksikön esimies kävi keskustelut henkilöstönsä kanssa ja toimitti yhteenvedon arviointilomakkeista sivistysjohtajalle.

Syksyllä 2023 kaikissa sivistyspalvelujen vastuualueen yksiköissä suoritettiin työn ja työpaikan riskien kartoitus. Pohjana käytettiin Työturvallisuus-keskuksen materiaaleja. Työntekijät arvioivat työnsä psykososiaalista kuormittavuutta kaikissa yksiköissä ja tämän lisäksi jokaisessa yksikössä valittiin toinen tarkastelukohde. Yksikön esihenkilöt kokosivat vastaukset ja raportoivat sivistysjohtajalle, mikäli vastauksissa ilmeni merkittäviä riskejä. Syksyn 2023 riskienkartoituksessa ei noussut esille tai havaittu sellaista riskiä, jota ei olisi voitu hoitaa yksikön sisäisin toimenpitein.

Esimiehet johtavat omissa yksiköissään riskienhallintasuunnitelman toimenpiteineen. Sivistyspalveluissa toteutetaan vuosittain riskienkartoitus syyskaudella, tarkasteltavat kohteet voivat vaihdella vuosittain, ellei ilmene erityistä kartoitusta vaativaa kohdetta.

Nuorisopalvelujen ohjausryhmä teki syksyllä 2023 nuorisopalvelujen kriisikansion päivityksen. Moniammatillinen ryhmä kokosi kriisikansioon paikallisia toimintaketjuja mahdollisten kriisien kohdatessa, ja samalla arvioitiin toiminnassa ja tapahtumissa mahdollisesti kohdattavien kriisien vaikutuksia.

Haapajärven kaupungin talouden sopeuttamistoimet tuleville vuosille työllistivät sivistyspalvelujen johtoryhmää vuoden 2023 loppupuolella. Jokainen vastuualueen johtaja mietti mahdollisia säästökohteita vastuualueeltaan yhdessä sivistysjohtajan ja muiden johtajien kanssa. Työ säästöohjelman parissa jatkui vuoden 2024 puolelle. Säästöohjelma on aiheuttanut huolta henkilöstössä ja tämä huoli on tiedostettu, kuluvalle lukuvuodelle 2023 - 2024 haluttiin työrauha. Näin ollen suurin osa säästöohjelman toimenpiteistä aloitetaan syksyllä 2024.

Sivistyspalvelut ovat hyvin työvoimavaltainen päävastuualue ja suuri osa toiminnasta muodostuu lakisääteisistä palveluista. Tämän takia talouden budjetointiin ja budjetissa pysymiseen vaikuttavat hyvin paljon mm. sopimuskauden palkankorotukset, hintojen korotukset ostopalveluissa, vapaa-ajan koulutuksen osalta muutokset kurssiosallistujien määrissä sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta muutokset lasten ja nuorten tilanteissa vuoden aikana. Lainsäädännön muutokset

Tee oikein.

voivat myös tuoda epävarmuutta talouden ennustettavuuteen lakisääteisten palvelujen osalta. Tarkasteluvuonna 2023 muutokset varhaiskasvatuksen asiakasmaksuluokissa vaikuttivat suoraan varhaiskasvatuksen talouteen.

Haapajärven sivistyspalveluissa toimitaan lainsäädännön, kaupungin ohjeiden ja ministeriöiden ja niiden alaisten virastojen mm. Opetushallituksen määräysten mukaan. Sivistyslautakunta päättää vastuualueen suurista linjauksista. Tämän lisäksi sivistyspalvelut selvittää ja raportoi tarvittaessa toimintaansa Aluehallintovirastolle. Lisäksi toiminta-alueet osallistuvat ja vastaavat valtakunnallisiin kyselyihin, arviointeihin ja toiminnasta annetaan selvityksiä mm. opetushallitukselle ja eri ministeriöille. Sivistyspalvelujen valtiosuusraportoinnit hoidetaan määrätyissä aikatauluissa ja vaadittavaa huolellisuutta noudattaen.

Yhteistyö sivistyspalvelujen johtoryhmän kesken ja yhteisesti sovitut toimintatavat mm. henkilökohtaisten lisien ja riskien kartoitusten yhteydessä vahvistavat sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan onnistumista. Yksiköissä ilmenneisiin epäkohtiin ja riskitekijöihin puututaan esihenkilöiden toimesta nopealla aikataululla. Mikäli ulkopuolisten suorittamassa arvioinneissa ja tarkastuskäynneillä esim. Aluehallintoviraston, työsuojelun tai työterveyden lausunnoissa ilmenee epäkohtia ja korjausta/muutosta vaativia toimenpiteitä, ne pyritään hoitamaan kuntoon mahdollisimman pian.

Haapajärvellä 5.2.2024

Merja Eilola, sivistysjohtaja / lukion rehtori